

SATELE DISPARUTE DIN JUDEȚUL GORJ

VASILE CARĂBIȘ

În acest capitol vom utiliza materialul documentar cu cea mai veche mențiune despre satul respectiv, cât și documentele considerate mai importante. Prezentarea acestor sate în ordine alfabetică.

Aliman

Într-un act din 15 iulie 1757, Vartolomeu, egumenul mănăstirii Crasna, atestă că „s-au cumpărat moșie în Aliman, alături de sfânta mănăstire”.¹ Numele e de origine onomastică.

Amarul

Într-un hrisov din 16 septembrie 1430, Dan al II-lea voievod întărește lui Stoica, Dimitru ș.a. stăpânire peste satul Amarul și altele. „Și să nu cuteze să-i turbure nici sudeț nici globnic, nici birari, nici dintre celelalte slugi și dragători ai domniei mele, trimiși pentru slujbele și muncile domniei mele”.² Amarul se afla în jurul satelor Dimbova și Tilvești.

Arși

Prin hrisovul din 11 ianuarie 1581, Mihnea Turcitul-voievod, confirmă lui Danciu și alții cumpărăturile în Arși cu 1000 aspri.³ La sfârșitul sec. al XVI-lea satul Arși, din stăpânirea boierilor, ajunge în stăpânirea „mănăstirii” de la Stănești⁴. Acest sat se afla lângă Godinești și Racoți.

Balomirești

Dan al II-lea, la 16 septembrie 1430 (6939), întărește lui Stoica și alții, jumătate din Balomirești, de ocină și de ohabă”.⁵ Se afla probabil, pe lângă Romanești.

Băcilești

Într-un act din 13 ianuarie 1625, Alex. Coconul întărește popii Stanislav un loc de vie cumpărat de la Ion Budara în satul Băcileștilor.⁶ Din document reiese că acest sat se afla lângă satele Magherești și Buzești.

Băiași

În hotărnicia Arcanilor din 20 iunie 1776, ca semne de hotar dinspre apus sînt menționate „moșia Brădicenilor și a Băiașilor”. Acest sat sau cătun a fost întemeiat de lucrătorii mineri de la Baia de Aramă. Moșia Băiașilor se afla cuprinsă între moșiile Brădicenilor, Peștișanilor și Arcanilor. La Brădiceni, de la Cîmpia Mare pornește Drumul Băiașilor, care merge pînă la Peștișani, unde, de aci înainte, se pierde. E singura mărturie topică păstrată pînă astăzi, care amintește de satul Băiași.

Bălești (din plasa Novaci)

Prima atestare despre acest sat se află în hrisovul din 6 mai 1492 (7000) prin care Vlad Călugărul confirmă lui Bran, Radu spătar și Pătru Ștratornic stăpînire la Bălești peste „partea lui Tolan, pentru că a dobîndit-o Dan Oteșanul încă din zilele lui Vladislav (al II-lea) de la Coșova”.⁶ Oteșanii sînt înemeietorii satului Oteșani din Vilcea. La 18 noiembrie 1587, Mihnea Turcitul confirmă stăpînire peste satele Baia (de Fier), Polovragi, Cernădia, Racovița, Săcelu, Crasna, Bălești, Pociovaliștea, Novaci, Sîrbești, Hirîșești și Ciocadia, fiind vîndute ca rumâni lui Calotă, mare sluger, și Gheorghe logofăt, pentru că locuitorii acestor sate au jefuit pe timpul lui Petre Cercel (1583—1585) pe Dobromir, fost mare ban, care a vrut să fugă peste munți în Transilvania. Oamenii din numitele sate „i-au luat haine bune și scule de aur și de argint și mărgăritare și aspri, preț de 7 poveri ale lui și ale soției sale. Dobromir, din cauza acestui mare jaf, n-a mai trecut Carpații și a cerut iertare lui Petru-voievod care „s-a milostivit și i-a iertat capul lui și l-a miluit cu toate averile lui”. În ceea ce privește pe locuitorii care l-au jefuit pe Dobromir, Petru-voievod a vrut să-i decapiteze, dacă nu-l despăgubesc pe păgubaș. Sătenii din satele respective, neavînd cu ce plăti și ca să scape de moarte „și-au închinat toate ocinile lor lui Do-

bromir ban și jupîniței lui Vilae, ca să fie ei vecini... de a lor bună voie". Mihnea Turcitul, cînd își reia tronul (1585--1591), rejudecă această pricină și „domnia mea am vrut și am stat să-i pun în țeapă înaintea porților caselor lor sau să plătească această avere. Iar ei nicicum n-au putut să plătească această avere mai sus zisă, ci au venit toți înaintea domniei mele, de și-au închinat ocinile lor jupanului Calotă mare sulger și lui Gheorghe logofăt... de a lor bună voie, ca să fie ei vecini în veci, precum își închinaseră ocinile lor și dinaintea lui Petru voievod, așa și înaintea domniei mele".⁹

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, acest sat, Bălești, făcea parte din comuna Buzești.*

Berești

La 3 septembrie 1512, Neagoe Basarab întărește stăpînire lui Detco și alții „ca să le fie la Berești a treia parte, cît este partea lui Onea”.¹⁰ Satul Berești se afla așezat între Brădiceni, Peștișani și Hobîța. Într-un act din 3 mai 1620, se menționează: „Brădicenii se hotărăsc iar cu Peștișanii și cu Berești”.¹¹ Bătrînii din Peștișani afirmă că satul Berești a dispărut din cauza terenului accidentat. Locuitorii s-au împrăștiat în satele vecine. (A nu se confunda cu satul Berești înglobat la satul Alimpești de pe Oltet).

Bicești

Prin actul din 4 noiembrie 1665, Radu Leon-voievod confirmă lui Hamza Șufarul din Hurezanii de Jos (pe atunci Hurezi) stăpînire peste moșia sa din satul Bicești.¹² Se afla lîngă Hurezanii de Sus.

Bogdănești

Prima atestare a acestui sat e în hrisovul din 25 iunie 1483, (6991) prin care Vlad Călugărul dă poruncă lui Minea și alții să le fie „la Bogdănești din trei părți jumătate”.¹³

La 1 iulie 1737 s-a făcut hotărnicia satelor Telești, Voițești și Bogdănești.¹⁴ În locul acestui sat se află astăzi „Cîmpul Bogdănești” lîngă satul Telești, singurul toponimic care amintește de vechiul sat.

Bogoroi

Prin hrisovul din 25 mai 1628, Alexandru Iliăș întărește lui Neagoe și fraților săi stăpînire peste ocine în Bălești (regiunea Novaci), Bogoroi, și Pociovaliștea, Neagoe a cumpărat de la Ilie din Bogoroi două locuri în Poiana Seciului cu 300 bani.¹⁵

Brăești

Prin hrisovul din 18 ianuarie 1480 (6988), Basarab cel Tânăr întărește lui Ticuci și fraților săi stăpînire peste mai multe sate, printre care e și Brăești.¹⁶ Se afla în zona Plovragilor.

Brăniștoi

Radu Mihnea, la 29 aprilie 1623, confirmă lui Pătru Bolovan cu frații săi din Brăniștoi stăpînire peste a treia parte dintr-o ocină.¹⁷ Probabil se afla între Gilort și Olteț.

Numele satului îl are de la o Branîște. Legate tot de pădure sînt numele satelor: Aniniși, Brădetu, Brădiceni (Brădiceanu, Brad), Brănești, (Brănescu, branîște), Cărpiniș, Copăcelul, Copăcenii, Copăcioasa, Curpenu, Curpenelu, Frăsinetul, Runcu, Scrada, Socu, Stejerei, Tismana.

Brătiești

Prima atestare a acestui sat, dispărut în sec. XVII, e în actul din 10 iulie 1464, al lui Radu cel Frumos prin care întărește mănăstirilor Tismana și Vodița, sate, bălți, vama de pește, cîte 10 găleți de grîu și cîte 2 butoaie de vin anual „și Fărcășesti și Podeni și Brătiești”.¹⁸

La 3 septembrie 1491 (7000) Vlad Călugărul confirmă mănăstirii Tismana stăpînire peste „Brătiești cu ținutul său”.¹⁹ Acest sat era hotar cu Peștișanii și Brădicenii.²⁰ (Greșit localizat de Alex. Ștefulescu, Gorjul... p. XVIII).

Broșteni

Prin actul din 17 decembrie 1531 (7040), Vlad Inecatul-voievod confirmă lui Stoia pitarul moșie în Broșteni.²¹ Se afla în zona satelor Rogojina, Vierșani și Petreștii de Jos.

Budonii (Bodanii)

La 18 ianuarie 1480 (6988) Basarab cel Tânăr întărește lui Ticuci și alții stăpînire peste satul Budonii.²² Era situat în zona Gilortului.

Bunești

La 12 ianuarie 1581, „iar a mai cumpărat Radu Vătaf moșie din Bunești de lîngă hotar... și de la Rădeu partea lui toată”.²³ Satul Bunești se afla lîngă Cărbunești spre Pîrîu-Boia și durează pînă la începutul secolului XIX.

Bunilă

Mihnea cel Rău, la 11 noiembrie 1508, întărește lui Ioan și fraelui său stăpînire la Bunilă din partea lui Bunilă jumătate „și iar să-i fie la Bunilă, din partea lui Bunilă jumătate, pentru că au cumpărat-o de la Stănilă pentru 60 aspri”.²⁴

După dispariția familiei Bunilă, care a dat naștere nămitului sat, dispăre și satul Bunilă, prin contopire cu Dăneștii.²⁵

Cănești

Basarab cel Tânăr, la 18 ianuarie 1480, confirmă lui Ticuci și alții stăpînire peste satul Cănești.²⁶ Se afla în zona Polovragilor.

Ciurilești

Dan al II-lea, la 16 septembrie 1430, confirmă lui Stoica și alții stăpînire peste satul Ciurilești.²⁷ E menționat alături de satele Dîmbova și Turcinești. Spre răsărit de Vlăduleni, se află dealul Ciurilor.

Cîrligul și Corcoii

La 2 decembrie 1755 Const. Bălăcescu clucer și Eftimie Voinescu — căpitan, hotărnicesc moșiile satelor Cîrligui și Corcoii, situate în jurul Drăgoienilor și Budienilor.²⁸

Copăcelul

Matei Basarab, prin actul din 7 august 1639, confirmă lui Gheorghe paharnicul din Ceplea stăpînire în Copăcel, partea slugeresei Stana. Satul era așezat lîngă Sărdănești”.²⁹

Copăcenii

Un hrisov din 2 iunie 1505, al lui Radu cel Mare, relatează o pricină între Arca și Stoiasa din Copăcenii, pentru o moșie.³⁰

Prin hrisovul din 15 iunie 1586, Mihnea Turcitul în-tărește lui Dan și Martin, cu frații lor, stăpînire peste Copăcenii tot, cu tot hotarul. „Și semnele : de la Jaleș pe iaz în sus, pînă la valea Fîntînei și pe vale pînă la obîrșie și peste deal pînă la coliba (pivniță de lemn) lui Petrișor și pe la mijloc pînă la Crucea lui Albu și pe drum la Jeleşel (un braț al Jaleșului) și de aici la Jaleșul cel Mare”.³¹ Copăcenii a dispărut prin contopire cu satul Cornești.

Corbi (Corbenii)

La 9 ianuarie 1497 (7005) Radu cel Mare confirmă un schimb de moșie între satele Cîrbești și Corbi.³² De la jumătatea secolului al XVII-lea satul Corbi apare și sub numele de Corbenii. Astfel, prin hrisovul din 20 octombrie 1647, țiganii au fost cumpărați de Chircă Rudeanu, al doilea postelnic, de la Barbul armașul din Corbenii.³³ Dispare prin contopire cu satul Birsești.

Aici în Corbi (Corbenii) trăia popa Gheorghe, tatăl Simei Stolniceasa, soția stolnicului Stroe Buzescu. În iunie 1602 partida militară i-a oferit coroana de domn al Țării Românești dar el a refuzat-o, obiectînd că e prea tînăr, în favoarea unchiului său după mamă. Radu Șerban.³⁴

Corcolați

Radu cel Mare, la 23 aprilie 1500 (7008) confirmă lui Roman și alții, stăpînire la Corcolați, peste partea lui Roman, cît și peste toată marfa, sau vie sau moartă... „pentru că le este veche și dreaptă ocină, dedină”.³⁵ Se afla pe lîngă Stănești, Alexeni.

Crivinile

Prin actul din 5 iunie 1693, Constantin Brîncoveanu confirmă lui Magîlea și Barbu Rîioșanu stăpînire peste jumătate din satele Crivinile și Slătioara cu toți rumânii și cu tot venitul.³⁶

Crivinile se aflau lîngă Copăcenii și Jaleș ; Slătioara (a nu se confunda cu Slătioara de lîngă Runc), era între Co-

păceni și Stolojani. Astăzi e câmpia Slătioara. Ambele sate au dispărut din cauza terenului defavorabil, supus inundațiilor.

Dăbăcești

La 30 octombrie 1385, Dan I dăruiește mănăstirii Tismana nucii de la Dăbăcești de pe riul Jaleș.³⁷ După dispariția boierilor Dăbăcești, care au dat numele satului, apare Run-cu.³⁸

Dirmoxa (Dărmoxa)

Într-un act din 23 aprilie 1618, printre martori e și Stoica din „Drămoxa”.³⁹

În zăpisiul din 14 ianuarie 1624 aflăm pe Stoica popa din „Dărmoxa de în tîrg”.⁴⁰ Se afla pe lingă Gilort. Nume dacic.

Dobrun

Într-un act al postelnicului Barbu din Tg.-Jiu, din 7 august 1523, printre martori e și „din Dobrun, Vîlcu postelnic”.⁴¹ Alături de acest sat sînt menționate: Bîrsești, Copăceni, Frumușei, Peștișani.

Prin zăpisiul din 1649 (f. 1 și zi) al lui Stănilă din Stro-ești, printre martori e și Ivan din Dobrun.⁴²

Dudiești

La 9 iulie 1501, Radu cel Mare întărește lui Mînea sa-tul Dudiești (Dodești), „pentru că l-a cumpărat Mînea de la Nean cu 42 florini ungurești. Iar după aceea și domnia mea l-am cumpărat de la Sirom pentru 22 florini. Astfel domnia mea am miluit pe Mînea cu acea ocină”.⁴³ Dudiești s-a contopit cu satul Roșia de Jiu.⁴⁴

Dușeștii

Dan al II-lea, la 5 august 1424, întărește mănăstirii Tismana stăpînire peste mai multe sate, printre care e și Dușeștii.⁴⁵ Acest sat se afla în jurul Ceaurului, Teleștilor și Copăcenilor.

Frăsinetul

Satul acesta a aparținut de Tg.-Jiu. La 1 septembrie 1637 Matei Basarab confirmă lui Iorga Cupețul din Tg.-Jiu

un laz și un loc în sat la Frășinet, cumpărate de la Parăschiv și Alexe din același sat.⁴⁶

Găurești

Prin actul din 8 septembrie 1623, Alexandru Coconul întărește lui Dobre din Rugi stăpânire peste o dumbravă în goronet din „Găurești”.⁴⁷

Grindul

În 1778, Bauer notează: „Grindul, locuințe deșarte: aci este o biserică. sint și vii”.⁴⁸ Se afla pe lângă Topești, Pocrucia, Izvarna.

Grivi

Într-un hrisov din 26 aprilie 1619, Gavril Movilă întărește lui Ion din Grivi ocină în Alexeni.⁴⁹

Se afla în apropiere de Rugi și Curpen. E menționat și într-un act din 7 mai 1636: „și iar a cumpărat Dabela de la Marița din Grivi un loc de arătură la morminți cu 600 aspri gata”.⁵⁰

Groși

Alexandru al II-lea, la 8 iulie 1577, întărește lui Lupul și surorii sale Oprea „ca să le fie ocină la Copăceni și la Stăjaru și la Serbești și la Groși”.⁵¹ Satul Groși era situat lângă Strimba.

Hăinari

Generaul von Bauer, în Memoriile sale, notează în 1773: „Hăinari (cătun al com. Negreni) sat cu o biserică”.⁵²

Într-un act din 30 iunie 1786, Matei Lăța din Tg.-Jiu schimbă cu paharnicul Matei Colțescu partea sa de moșie din Hăinari cu o siliște din Tg.-Jiu.⁵³

Hermani

La 17 decembrie 1531, Vlad Inecatul confirmă lui Stoia-pitar și soției sale Stana o moșie în Hermani de cumpărătură.⁵⁴ Probabil se afla pe lângă Petreștii de Jos. (Onomasticul german --- Herman).

Homorîciu (Homorăgi)

Într-un act din 7 septembrie 1580, Mihnea Turcitul întărește lui Mihăilă și lui Nan ocină în Homorăgi, partea lui Stroe.⁵⁵

La 7 iunie 1583, Mihnea Turcitul confirmă lui Manea. Stanciul și Radul stăpînire peste ocină la Homorîciu. „Și iar au cumpărat Manea și Mihail și Pavel ocină la Homorîciu, partea lui Stroe, Stanciul și de la Mănilă și alții, toată, oricît se va alege de peste tot hotarul.... pentru 1 100 aspri... Și-au vîndut acești oameni mai sus supuși această ocină mai sus zisă, de a lor bună voie și cu știrea tuturor megieșilor din sus și din jos și din jurul locului.”⁵⁶ Acest sat de megieși se afla pe lîngă satul Vinăta.

Hreborea (Hîrbor, Hrăbor, Hărăbor)

La 17 iulie 1588 (7096) Mihnea Turcitul confirmă lui Barbul și alții stăpînire peste cumpărătură „de la Hreborea pentru 80 aspri”.⁵⁷ Era așezat pe valea pîrîului Hărăbor și a dispărut prin contopire cu Schela. Nume dațic.

După o legendă satul Hîrbor (Harabor) era scutit de dări, căci toți locuitorii lui erau șoimari, care creșteau și dresau șoimi de vînătoare, pe care îi procurau domniei, cit și pentru haraciu la Constantinopol.⁵⁸

Izvoare

Prin hrisovul din 2 iunie 1610, Radu Mihnea confirmă lui Oprea, din „Izvoară” stăpînire peste satul Prigoria.⁵⁹ Alex. Ștefulescu arage atenția ca să nu se confunde acest sat cu Izvoarele de pe Jiu.⁶⁰

Izvorul Călugărilor

Alexandru Coconul, prin actul din 28 mai 1626, întărește mănăstirii Strimba mai multe sate și o ocină la „Izvorul Călugărilor”.⁶¹ De asemenea, prin zapisul din 26 iulie 1626, Dochia, soția lui Stoica, fost mare vistier, dăruiește mănăstirii Strimba ocine în Stejaru, Sîrbești și „iar am dat partea mea de ocine de la Izvorul Călugărului (sic) cu rumâni și cu tot ce se va alege”.⁶² Era situat pe lîngă Izvoarele

Lolești

Apare la 14 august 1655, hotar cu Săcelul.⁶³ Într-o hotărnicie din 15 octombrie 1746 a Săcelului, e scris: „din

pivnița Nicolae Tatorcea ce iaste alătura cu hotarul Loleştii în jos.”⁶⁴

Lovu (Ulov, Olov)

Mircea Ciobanul, la 22 iunie 1549, confirmă lui Vlad. cu fiii săi, ocină, și în Lovu oricît se va alege” pentru că este veche și de moștenire încă din timpul lui Vlad Călugărul.⁶⁵ În documente apare alături de Strimba, Serbești Girbov sub numele de Ulov și Olov. La 15 martie logofătul Stoica și soția sa Edochia cumpără în Olov moșia Negoieștilor care cuprindea locuri de pămînt în cîmp, în pădure, în dealul cu vii, în lunca Jiului unde aveau și un vad de moară. Prin acealși act au cumpărat și alte ocine vîndute pentru plata birului.*

Masloși

Prin actul din 15 ianuarie 1581, Mihnea Turcitul întărește lui Danciul și alții „ocină în Arși și din Masloși, părțile lui Dan toate.”⁶⁶

La 13 iunie 1614, Radul Mihnea întărește lui Stanciul stăpînire „în sat în Masloși din județul Gorj, a treia parte de peste tot hotarul. fiindu-i de moștenire”. În timpul lui Radu Șerban (1602—1611) tot satul cu toată ocina s-au vîndut ca rumâni la Drăghici postelnicul din Șomânești. Dintre locuitori numai Stanciul nu s-a vîndut ca rumân ca „să fie iarăși cnez cum a fost și mai înainte vreme pe moșia lui.”⁶⁷ Masloși se afla așezat pe lingă Șomânești.

Mărgineni

Neagoe Basarab, la 3 septembrie 1512, întărește stăpînirea lui Detco și alte sate „Mărginenii toți și Obîrșia cu Călnicul de Sus.”⁶⁸ Se afla așezat în apropiere de Brădiceni, Peștișani și Hobița.

Mășcătești

La 30 mai 1610, Radu Șerban confirmă lui Vlad din Bibești stăpînire peste un loc în Mășcătești, cu 200 aspri.⁶⁹

Obăialești

Apare ca sat al mănăstirii Tismana în documentele din 28 octombrie 1423 și 20 septembrie 1444.⁷⁰

Ōgrumi (pe līngă Cīrligī)

Intr-un hrisov al lui Petru cel Tīnār (1557—1568) relativ la moșia Urșani. apare Ogrumii sau Ugrumii.⁷¹

La 7 mai 1628, Alexandru Iliăș întărește lui Vlad din Ciocadia ocină în satul Ogrumi „cu tot hotarul și cu toți vecinii, pentru că acest sat Ogrumi au fost toți oameni cneji megieși cu ocinile lor, încă înainte vreme”. Și în timpul lui Radu Șerban, Vlad a cumpărat toată ocina din acest sat cu vecinii de la Petecel și de la Cotorilă și alții pentru 25 000 aspri. Petecel a vîndut trei părți din ocină și jumătate din moară. Pe partea nevîndută a rămas fiul său Lupul moșnean liber.⁷²

Orbi (pe līngă Jupīnești)

Intr-un act din 5 iunie 1624, referitor la Buzea din Curte (Curtișoara), printre martori e și Dadiul din Orbi.⁷³

Pagul

Generalul von Bauer, în Memoriile sale (1778) notează „Pagul, sat unde sînt păduri și vii”, situat pe Amaradia. Numele acestui sat ne amintește de latinescul pagus=sat.⁷⁴

Pecalești

Apare ca sat al mănăstirii Tismana în actele din 28 octombrie 1428 și 20 septembrie 1444.⁷⁵

Pietreni

Era situat pe līngă Tismana și Topești. Prin hrisovul din 26 iulie 1490 (6998) — Vlad Călugărul confirmă lui Lațco și alții stăpînire peste „Pietreni jumătate”.⁷⁶

Ploștina Drăgoieștilor

Prin hrisovul din 5 mai 1583 Mihnea Turcitul confirmă popii Ion și călugărului Vasilie stăpînire peste „ocina la Ploștina Drăgoieștilor din hotarul Hobitei pînă la pîriul cu pietre peste tot.”⁷⁷

Poborăști și Rădoi

La 9 martie 1502 (7010), Radu cel Mare confirmă lui Radu și fratelui său Petre stăpînire peste „Poborăști a patra parte”, iar „peste Rădoi toți, pentru că i-au cumpărat

de la Vladul și de la Mircea pentru 70 de ani, un cal și doi boi.”⁷³ Despre Foborăști menționăm și un act din 3 mai 1549, prin care Mircea Ciobanul întărește lui Draghițibă și Toader stăpînire peste acest sat, cu toți munții de la gura Steziei, cumpărat „pe 30 de vaci și boi cornorați și roșii, și șapte sălașe de țigani cu (șapte) 7000 aspri” de la Socol și Neag din Baia de Fier.*

Pojoga

Radu Zătoreanul, Sandu Podbăniceanu și căpitan Staico Columbeanu hotărînesc moșia Pojoga, la 30 martie 1758.⁷⁹

Răgului (Răgulenii)

În hrisovul din 7 ianuarie 1559 (7067) Mircea Ciobanul întărește mănăstirii Tismana stăpînire peste satul Răgului, care a avut proces cu numita mănăstire, susținînd că a fost cotropit de călugări iar la judecată, neavînd martori suficienți, satul Răgului a pierdut procesul.⁸⁰ Din secolul al XVII-lea apare sub numele de Răgulenii. Din documente acest sat pare a fi fost pe lîngă Fărcășești sau Valea cu Apă.

Răzleul

În hrisovul din 30 iunie 1486, Vlad Călugărul întărește lui Roman și Jilianu stăpînire peste satul „Răzleul tot”.⁸¹

Rîioși

Printr-un act din 9 mai 1687, Șerban Cantacuzino poruncește lui „Dumitrașco de la Rîioși ca să lase partea mănăstirii Strîmba din moșia Copăcenii, necotropită, căci fusese dăruită aceastei mănăstirii de Stoichiță Rîioșanu și soția sa Dochia.”⁸² Stoica sau Stoichiță din Strîmba, mare logofăt, mare postelnic, mare vistier ia parte la mișcarea revoluționară a lui Lupu Mehedințeanu împotriva grecilor la 1617---1618.⁸³

Rușăștii

La 7 mai 1636, într-o poruncă a lui Matei Basarab, se menționează Rușăștii.⁸⁴

În actul din 27 noiembrie 1704, Rușăștii au pierdut judecata pentru munții Mutul și Piciorul Străjii cu Necula

Čălcescul: „au rămas megieşii den satul Ruşăştii de judecată”.⁶⁵ Situat în apropiere de Rugi.

Sălbani

Radu Mihnea, la 1 martie 1619, confirmă călugărului Mardarie stăpînire peste mai multe cumpărături, printre care şi o vie cumpărată de la Stoica din Sălbani, cu 320 aspri.⁸⁶ Se afla situat pe lîngă Pociovaliştea.

Scăuiani

Prin hrisovul din 2 iulie 1581, (7089) Mihnea Turcitul întăreşte lui Roman cu ceata lui, stăpînire peste jumătate din Scăuiani, fiind moşie de moştenire. Peste o moşie din Scăuiani s-a făcut o înfrăţire între un unchi şi nepot care, împreună cu fiii săi „să fie fraţi nedespărţiţi în veci”.⁸⁷ Scăuiani s-a contopit cu Birzeul de Pădure.

Sîrbşori

Sigismund, regele Ungariei, prin diploma din 28 octombrie 1428, şi Ioan de Hunedoara, prin diploma din 20 septembrie 1444, întăresc mănăstirii Tismana stăpînire peste satul Sîrbşori din judeţul Jaleş.”⁸⁸

Slătioara

Prin hrisovul din 18 iunie 1623, Radu Mihnea întăreşte lui Staico, paharnic, stăpînire peste „satul Slătioara tot” şi cu munţii lor pentru că acest sat a fost cumpărat de tatăl lui Vlad şi Staico. Locuitorii din Slătioara au fost „cnezi” şi s-au vîndut rumâni.⁸⁹

La 10 iunie 1656, Constantin Şerban Basarab confirmă bănesii Elena, soţia lui Radu Buzescu, şi fiului ei Mateiaş, stăpînire peste Slătioara; „Şi iar să le fie lor satul Slătioara lîngă Runc, judeţul Gorj, însă jumătate de sat şi cu vecinii”.⁹⁰ În acelaşi document apare înfrăţirea lui Radu Buzescu Clucer cu Oprea Cuciuc postelnic pe moşia „Slătioarele” pe lîngă Runc.⁹¹ Tot în actul amintit e menţionat postelnicul Calotă din Cocorăşti, de asemenea sat dispărut.

Slătioara (Slătioarele)

Între Copăcenii-Corneşti şi Stolojani se află, cum am mai arătat, satul Slătioara, pe locul cîmpiei de astăzi, cu acelaşi nume.

La 20 iulie 1708, Radu Rîioșanu, hotărniceste moșiile satelor Copăcenii, Crivinile, Slătioara și Ungureni.⁹² Slătioara a dispărut din cauza terenului defavorabil.

Slobozia -- Novaci

E înscrisă ca sat în catagrafia din 1818.* Dispare în același secol.

Sneagov (Snagov)

Prin hrisovul din 26 martie 1618, Alex. Iliș întărește lui Radu stăpânire peste ocina în Sneagov, partea lui Berca logofăt și partea lui Șaramet. Semnele de hotar ale acestei moșii din Sneagov: „Din gura Dancului pînă în fîntîna Ciocniței și pînă în fîntîna lui Breboi și pînă în vilceaua Sfedelului și pînă în obîrșia Snagovului și pe drumul Petreștilor pînă în apa Strîmba”.⁹³ Așadar era situat pe lîngă Brătuia, Petrești, Sterpoaia, Strîmba. În 1778, von Bauer în Memoriile sale notează: Snagovul, sat mic cu o fîntînă.⁹⁴ Numele îl are de la snagă, znegă — putere, vlagă (srb. snaga).⁹⁵

Spineni

La 24 aprilie 1484 Vlad Călugărul întărește fraților boieri Bran, Radu și Pătru satul Spineni alături de Baia de Fier, Tg. Gilort, Mogoșani, Polovragi, fiind scutit de vinăriciul domnesc.⁹⁶ În actul din 10 iunie 1656, Constantin Șerban Easarab confirmă bănesii Elena Buzescu și fiului ei Mateaș stăpânire peste satul Spineni.⁹⁷ Din documentele cunoscute reiese că e vorba de două sate Spineni: cel menționat în sec. XV e așezat în zona Gilortului, iar cel din sec. XVII, e așezat pe Valea Jaleșului, lîngă Runc.

Strimba

E menționat în actele din 28 octombrie 1428 și 20 septembrie 1444, ca sat al județului Jaleș alături de Ploștina, Pecalești, Valea Largă, Ceauru etc.⁹⁸

Șarapatini

Apare scris în actul din 7 septembrie 1587. „Iar de acolo în vale pe vilcea pînă în Imuroasa (în dealul Rașovei) apoi pe Imurqasa în sus pînă la hotarul Șarapatinilor, apoi

peste deal la hotarul Bîrharului, iar acolo pe deal în jos pînă în drumul Tg.-Jiului la fîntîna lui Avram, apoi de acolo pînă la vişinii Voinigeştilor."⁹⁹ Satul Şarapatini dispare prin contopire cu Rasova.

Şerbeşti

La 2 iunie 1505, Radu cel Mare întăreşte lui Arca crivina Murgeştilor „toată din sus de lingă Şerbeşti”.¹⁰⁰ În secolul al XVII-lea, Şerbeşti apare alături de satele Murgeşti, Strîmba, Stejaru, Sărdăneşti. La 11 mai 1607, Radu Şerban voievod, întăreşte armaşului Pătru şi soţiei sale Anca stăpînire peste satul Şerbeşti, fiindu-le moşie „dreaptă, bătrînă şi de baştină”. Prin 12 boieri în frunte cu Stoica mare logofăt şi soţia sa Dochia s-a ales moşia Şerbeştilor de la Stejaru de către Strîmba. Hotarnicul domniei a fost Nicola fost mare armaş.* Iată o hotărnicie executată de un hotarnic domnesc.

Turiţa

Prin hrisovul din 18 ianuarie 1480 Basarab cel Tânăr întăreşte la Ticuci şi alţii stăpînire peste satul Turiţa. „După aceea Ticuci cu fraţii a schimbat Turiţa cu popa din Sătcelelu, pentru a treia parte din Ştefăneşti şi pentru jumătate din Vălari”.¹¹

Urşanii

Prin hrisovul din 20 mai 1541—1543, Radu Paisie întăreşte lui Coman şi Drăgan stăpînirea peste ocina Urşeni, partea lui Stan, cumpărată de la acesta cu 435 aspri.¹⁰²

În secolul al XVII-lea se întilneşte în documente Urşani şi Urseni. Prin hrisovul din 7 mai 1628, relativ la satul Ogrumi, aflăm că locuitorii din acest sat au mărturisit în divan, „că n-a fost ocina din hotarul Ogrumilor, ci a fost din hotarul Urşenilor” dar au rămas de lege.¹⁰³ Urşeni, Urşani, Ursenii e probabil să fie unul şi acelaşi sat.

Valea Largă

Prin actele din 28 octombrie 1428 şi 20 septembrie 1444, alături de alte sate dăruite mănăstirii se află şi Valea Largă. Aparţinea de Jaleş, fiind situată pe Jiu.¹⁰⁴

Văselați

La 11 noiembrie 1508, Mihnea cel Rău întărește lui Ioan și fratelui său stăpânire în Văselați.¹⁰⁵ Dispare prin contopire cu Dăneștii.

Virtopul din Cîmp

Într-un act din ianuarie (f. z.) 1619, găsim scris: „și au fost avut Hamza și în alte sate parte, însă în satu Tîrgu Gilortului, jumătate din sat, și din satul Mogoșani iară jumătate și din satu Virtopu din Cîmp jumătate”.¹⁰⁶

Zătreni

Mihnea Turcitul voievod, la 9 iunie 1583, hotărăște satelor Zătreni și Frîncești ocinile și hotarele lor în urma unei judecăți.

Împăcîndu-se, s-a hotărît „să se așeze hotarele pe unde au fost încă dinainte vreme: de la apa Bistriței pînă la ulmul înecat, unde a fost vadul hotar, iar de aci drept pînă la capul curățurei lui Coman, la țarina veche”.¹⁰⁷

A nu se confunda Zătrenii aceștia de pe Bistrița cu Zătreana de astăzi de pe Jiu sau cu Zătrenii din Vîlcea.

Dispariția celor mai multe sate s-a produs în rîndul celor dependente. Jăfurile, uciderile și pustiirile turcești au constituit una din cauzele dispariției satelor românești.

În satele oltene turcii veneau cu ușurință de la Vidin și de la Ada-Kaleh. Sînt apoi sate care au dispărut din cauza greutăților fiscale cît și de tendința de acaparare la-comă a boierilor localnici sau „venetici” de a-și mări și înmulți moșiile prin rășluire și prin cotropire. Alte sate au dispărut din cauza terenului defavorabil pe care erau așezate. Sînt și sate considerate dispărute prin contopire. Noul a „înghițit” pe cel vechi, sau vechiul pe cel nou. S-a petrecut deci un fenomen de centralizare a satelor. Documentar nici un sat n-a dispărut catastrofal (cutremure, alunecări de teren, înec, ucidere totală, ci toate au avut, mai mult sau mai puțin o dispariție lentă.

N O T E :

¹ Alex. Ștefulescu, *Gorjul istoric și pitoresc*, 1904, p. 67.

² *Documente*, B. XII, XV, p. 91.

³ *Ibidem*, XVI, vol. V, p. 4.

- ⁴ **Ibidem**, XVI, vol. VI, p. 293.
- ⁵ **Ibidem**, XIII—XV, p. 91.
- ⁶ **Arhivele Olteniei**, XII, nr. 69—70 (1933), p. 378 (comunicat de A.P. Pîr-vulescu).
- ⁷ Document în colecția autorului.
- ⁸ **Documente**, B. XIII—XV, p. 209.
- ⁹ **Ibidem**, XVI — vol. V, p. 336—337 (Băleștii din acest document e con-fundat cu Băleștii de lângă Tîrgu-Jiu de către Ion Mălăescu, **Mono-grafia comunei rurale Bălești, județul Gorj**) Tîrgu-Jiu, 1906, p. 14-15.
- ¹⁰ **Documente**, B. XVI, vol. I, p. 86.
- ¹¹ **Ibidem**, XVII, vol. III, p. 514—515.
- ¹² Alex. Ștefulescu, **op. cit.**, p. XI.
- ¹³ **Documente**, B. XIII—XV, p. 173.
- ¹⁴ Alex. Ștefulescu, **op. cit.**, p. 264.
- ¹⁵ **Documente**, B. XVII, vol. XXII, p. 192.
- ¹⁶ **Documente**, B. XII—XV, p. 165.
- ¹⁷ **Ibidem**, XVII, vol. IV, p. 250.
- ¹⁸ **Ibidem**, B. Sec. XIII—XV, p. 135.
- ¹⁹ **Ibidem**, XIII—XV, p. 208.
- ²⁰ **Ibidem**, XVII — vol. III, p. 514—515.
- ²¹ **Doc. Rom. Hist. B. Sec. XVI, III**, p. 194—5 (doc. 120).
- ²² **Documente**, B. XIII—XV, p. 165.
- ²³ Alex. Ștefulescu, **Sate dispărute din județul Gorj**, București, 1907, p. 10.
- ²⁴ **Documenta Romaniae Historica E**, XVI, vol. II, p. 131—132.
- ²⁵ Alex. Ștefulescu, **op. cit.**, p. 81.
- ²⁶ **Documente B. XIII—XV**, p. 165.
- ²⁷ **Ibidem**, p. 91.
- ²⁸ Alex. Ștefulescu, **op. cit.**, p. 99.
- ²⁹ **Ibidem**, p. 16—17.
- ³⁰ **Documente B. XVI**, vol. I, p. 29.
- ³¹ **Ibidem**, XVI, vol. V, p. 243.
- ³² **Ibidem**, XIII—XV, p. 243.
- ³³ Alex. Ștefulescu, **Gorjul istoric și pitoresc**, 1904, p. 287.
- ³⁴ **Ibidem**, p. 286 ; cf. N. Iorga, **Stud. și doc.**, IV, IX.
- ³⁵ **Documente**, B. XIII—XV, p. 267.
- ³⁶ Alex. Ștefulescu, **Sate dispărute din jud. Gorj**, 1907.
- ³⁷ **Documente B. XIII—XV**, p. 32.
- ³⁸ **Ibidem**, p. 187.
- ³⁹ **Documente**, B. XVII, vol. III, p. 217.
- ⁴⁰ **Ibidem**, XVII, vol. IV, p. 337.
- ⁴¹ Alex. Ștefulescu, **Mănăstirea Tismana**, București, 1909, p. 216.
- ⁴² Acad. R.S.R., CLXXXV, 70 (publicat de Vasile Cărăbiș în revista **Mitro-polia Olteniei**, XXV, nr. 1—2 (1973), p. 165.
- ⁴³ **Documente**, B. XVI, vol. I, p. 22.
- ⁴⁴ Alex. Ștefulescu, **op. cit.**, p. 107.
- ⁴⁵ **Documente B. XIII—XV**, p. 79.
- ⁴⁶ Alex. Ștefulescu, **Gorjul istoric și pitoresc**, 1909, p. XIII.
- ⁴⁷ **Documente**, B. XVII, vol. IV, p. 323.
- ⁴⁸ **Arhivele Olteniei**, III, nr. 15 (1924), p. 420 (**Memoriile generalului Bauer**).

- 49 Documente, B, XVII, vol. III, pag. 353—354.
- 50 Alex. Ștefulescu, op. cit., p. XIII—XIV.
- 51 Documente, B, XVI, vol. IV, p. 285.
- 52 Arhivele Olteniei, III, nr. 15 (1924), p. 411 (Memoriile generalului Bauer).
- 53 Alex. Ștefulescu, op. cit., p. 66.
- 54 Idem, Sate dispărute din județul Gorj, p. 34—37.
- 55 Documente, B, XVI, vol. III, p. 486.
- 56 Ibidem, XVI, vol. V, p. 127.
- 57 Ibidem, XVI, vol. V, p. 373.
- 58 „Șezătoarea săteanului” din Gorj 1898, nr. 2, p. 41—42.
- 59 Documente, B, XVII, vol. III, p. 25.
- 60 Alex. Ștefulescu, Gorjul istoric și pitoresc, 1904, p. XIV.
- 61 Documente, B, XVII, vol. XXI, p. 144.
- 62 Ibidem, p. 244.
- 63 Alex. Ștefulescu, Sate dispărute, p. 20.
- 64 Idem, Gorjul istoric și pitoresc, p. 179.
- 65 Documente, B, XVI, vol. II, p. 395.
- 66 Ibidem, XVI, vol. V, p. 4.
- 67 Ibidem, XVII, vol. II, p. 283.
- 68 Ibidem, XVI, vol. I, p. 86.
- 69 Alex. Ștefulescu, op. cit., p. XIV.
- 70 Documente, B, XIII—XV, p. 89—114.
- 71 Alex. Ștefulescu, op. cit., p. XIV.
- 72 Documente, B, XVII, vol. XXII, p. 137.
- 73 Documente, B, XVII, vol. III, p. 424.
- 74 Memoriile generalului Bauer, l. cit., p. 410.
- 75 Documente, B, XIII—XV, p. 89, 114.
- 76 Ibidem, p. 204.
- 77 Ibidem, XVI, vol. V, p. 105.
- 78 Ibidem, XVI, vol. I, p. 12.
- 79 Alex. Ștefulescu, Sate dispărute, p. 60.
- 80 Documente, XVI, vol. III, p. 9.
- 81 Ibidem, XIII—XV, p. 185.
- 82 Alex. Ștefulescu, Gorjul istoric și pitoresc, p. 229—224.
- 83 P.P. Panaitescu, Mihai Viteazul, București, 1936, p. 75.
- 84 Alex. Ștefulescu, op. cit., p. XVI.
- 85 Idem, Sate dispărute, p. 61.
- 86 Idem, Gorjul istoric și pitoresc, p. 118.
- 87 Documente, B, XVI, vol. V, p. 29.
- 88 Ibidem, XIII—XV, p. 114.
- 89 Ibidem, XVII, vol. IV, p. 291.
- 90 Alex. Ștefulescu, Gorjul istoric și pitoresc, p. XVI.
- 91 Ibidem, p. XXXII.
- 92 Idem, Sate dispărute, p. 66.
- 93 Documente, B, XVII, vol. III, p. 204.
- 94 Memoriile generalului Bauer, l. cit., p. 915.
- 95 I. Aurel Candrea, Dicționarul enciclopedic ilustrat.
- 96 Documente, B, XIII—XV, p. 181.
- 97 Alex. Ștefulescu, Gorjul istoric și pitoresc, p. XVII.
- 98 Documente, B, XIII—XV, p. 89, 114.
- 99 Ibidem, XVI, vol. V, p. 327.

¹⁰⁰ **Ibidem**, XVI, vol. I, p. 29.

¹⁰¹ **Ibidem**, XIII—XV, p. 165.

¹⁰² **Ibidem**, XVI, vol. II, p. 282—283.

¹⁰³ **Documente**, B, XVII, vol. XXII, p. 138.

¹⁰⁴ **Documente**, B, XIII—XV, p. 89, 114.

¹⁰⁵ **Documente**, B, XVI, vol. II, p. 132.

¹⁰⁶ **Documente**, B, XVII, vol. III, p. 235.

¹⁰⁷ **Documente**, B, XVI, vol. V, p. 130.

*) Arh. Stat. București, M.A.I. inv. 315, dos. 489/1866, f. 2

*) Doc. B. XVII — vol. I, p. 251

*) Doc. comunicat de R. Busuioceanu, în, **SMIM** vol. IX, 1978, p. 168

*) Arh. Stat. București, **Catagrafi**, dos. 70/1818, f. 1—6

*) Doc. B. XVII — vol. I, p. 262